

MAAILMAN Historia

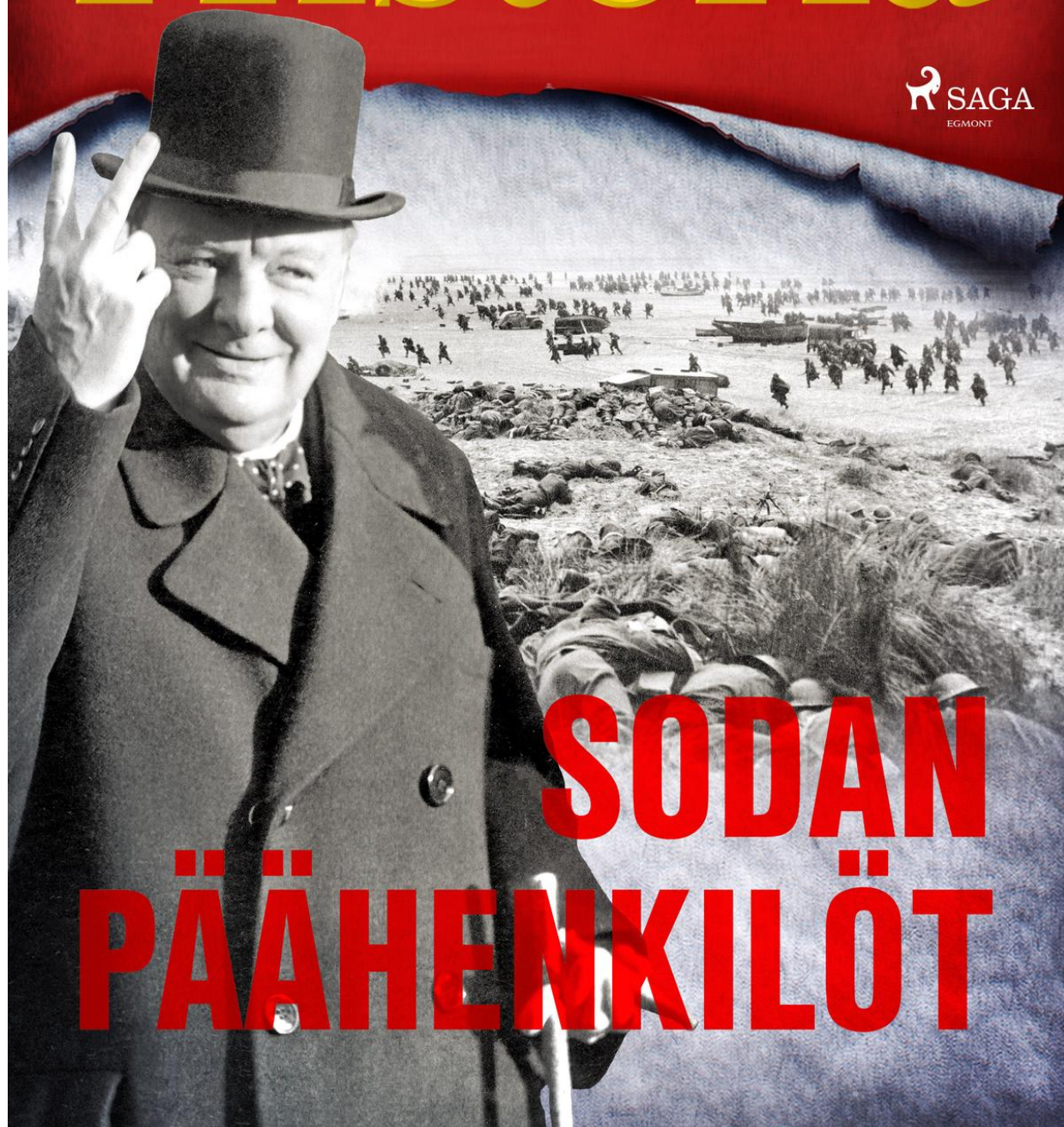
SAGA
EGMONT



SODAN PÄÄHENKILÖT

MAAILMAN Historia

SAGA
EGMONT



Maailman Historia

Sodan päähenkilöt

SAGA Egmont

Sodan päähenkilöt

Cover image: Getty images och Ritzau Scanpix

Copyright © 2020 Maaailman Historia and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726383683

1. e-book edition, 2020

Format: EPUB 2.0

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

SAGA Egmont www.saga-books.com – a part of Egmont,
www.egmont.com

Hyvät ja pahat johtivat sotaa

Kun Eurooppa jäi Hitlerin eteenpäin vyöryvän sotakoneen jalkoihin, Churchill rohkeni ainoana valtiojohtajana asettua Führeriä vastaan. Britannian pääministerin luja tahto teki hänestä esikuvan briteille ja koko mantereen asukkaille.

Saksassa Albert Speer nimitettiin helmikuussa 1942 varusteluministeriksi, ja hän alkoi heti varmistaa tehtaille säännöllisiä sotavankitoimituksia. Samalla SS hyötyi, kun sen ei tarvinnut tappaa vankeja.

Churchill oli pesunkestävä sankari ja Speer kiero konna – vai oliko? Churchillillä oli rasistisia mielipiteitä, ja Albert Speer uhmasi Hitleriä ja pelasti henkensä uhalla Saksan infrastruktuurin. MAAILMA SODASSA -kirjasarjan 19. osa käsittelee sodan suurimpia persoonallisuuksia.

Kiinnostavia lukuhetkiä!

1. Lääkäri testasi aseita ihmisillä

Pahamaineisen Yksikkö 731:n tutkijat altistivat vangeiksi otettuja kiinalaisia tappaville taudeille, äärimmäiselle kylmyydelle ja kivuliaille leikkauksille ilman puudutusta. Lääkäri Shiro Ishii vastasi julmista ihmiskokeista, joiden avulla kehitettiin tehokkaita biologisia aseita.

Tuuli puhalsi navakasti työmaan yli kuten aina ping fanissa syksyisenä päivänä vuonna 1936. Shiro Ishii katseli ylpeänä laajaa rakennushanketta, jonka myötä Japanista tulisi kemiallisen ja biologisen sodankäynnin johtava maa. Kokoushuoneesta 44-vuotias lääkäri ja mikrobiologi näki yli koko kuuden neliökilometrin alueen, missä tuhannet kiinalaistyöläiset raatoivat pitkiä päiviä hiekan ja rakennuspölyn pyörteillä tuulessa.

Joitakin kuukausia aiemmin japanilaiset olivat pakkosiirtäneet kiinalaisviljelijät alueelta, joka sijaitsi Japanin miehittämässä Mantšuriassa, ja nyt miehitysjoukot komensivat kiinalaisia työmaalla. Päivä päivältä kohosi lisää rakennuksia, mutta Ping Fanin hankkeen tarkoitus oli huippusalainen.

”Alueelle rakennettiin korkeat muurit, joiden laelle vedettiin piikkilankaa. Oli selvää, että leiri tuli eristää ulkomaailmasta”, japanilaissotilas totesi myöhemmin.

Shiro Ishii oli itse levittänyt huhua, että japanilaiset rakensivat sahalaitosta. Todellisuus oli kuitenkin pelottavampi. Vaikka työmaalle kohosi harmittomia

rakennuksia, kuten kasvihuoneita ja šintolaispyhäkköjä, Ping Faniin oli tulossa myös salaisia tunneleita, vankisellejä, laboratorioita ja etenkin maanalaisia tutkimustiloja, joista pian kantautuisi tuskanhuutoja. Alue, jota Ishii tarkasteli syksyllä 1936, oli kaikkea muuta kuin saha. Kyseessä oli suuri kuolemantehdas.

ISHII HALUSI VOITTAA SODAN UUSILLA ASEILLA

Jo päntätessään anatomiaa ja mikrobiologiaa lääketieteen opinnoissaan Kiotossa 1910-luvulla Shiro Ishii osoitti erikoisia luonteenpiirteitä. Monet yliopiston opettajat arvioivat, että Ishii oli mahdollisesti nero, ja hänen ystävänsä huomasivat, että tuleva lääkäri saattoi muistaa kokonaisen vaikean tekstin alusta loppuun. Opiskelutovereiden kertoman mukaan Ishii oli kuitenkin myös tyly, ilkeä ja ylimielinen.

Kuten monet muut nuoret japanilaiset 1900-luvun ensimmäisillä vuosikymmenillä myös Ishii oli lähes kiihkomielisen uskollinen isänmaalle ja keisarille, ja hän oli vakaasti päättänyt yhdistää lääkäriammattin armeijauraan. Ishii erikoistui mikrobiologiaan ja perehtyi etenkin bakteereihin ja viruksiin. Hän myös liittyi armeijaan ja eteni siellä nopeasti.

”Ishii on erittäin kunnianhimoinen ja suunnittelee suuria asioita. Hän on myös kova kerskailemaan. Hän hankkii hyvin hanakasti itselleen ylennyksiä hoitamalla ansiokkaita tehtäviä”, kuvaili yksi Ishiin työtovereista.

Jo vuonna 1930 äärikansallismielinen Ishii sai kiinnittää univormunsa rintaan majurin tähden, ja armeijan johto Tokiossa pani merkille sinnikkään lääkärin.

”Ishiin kasvot tunnettiin esikunnan päämajassa, ja hän korosti aina bakteriologisen sodankäynnin tärkeyttä”, upseeri Endo Saburo kirjoitti päiväkirjassaan.

Ishii uskoi vakaasti, että Japani voisi kukistaa vastustajansa, jos se kehittäisi biologisia ja kemiallisia aseita. Hän perusteli ajatusta sillä, että japanilaiset voisivat surmata paljon enemmän vihollissotilaita ja siviilejä myrkyttämällä vettä tai pudottamalla bakteeripommeja kuin lähettämällä taisteluun tuhansia kivääreitä ja pistimiä aseistautuneita sotilaita.

Ishii sai rahaa tutkimustyöhönsä ja kehitti pian erikoissuodattimen, jolla sotilaat saattoivat puhdistaa juomaveden tautibakteereista. Joukkoja suojaavat suodattimet ja rokotteet eivät kuitenkaan riittäneet kunnianhimoiselle lääkäriin. Ishii halusi lisätä tutkimusta, jonka avulla voitaisiin kehittää aseita.

”Bakteriologisessa sodankäynnissä on kaksi tutkimustyyppiä: A on hyökkäystutkimusta ja B puolustustutkimusta. Rokotetutkimukset ovat tyyppiä B, ja ne voidaan tehdä Japanissa. A-tyypin tutkimusta voidaan sitä vastoin tehdä vain ulkomailla”, Ishii kirjoitti.

Ishii oli mieltynyt Pohjois-Kiinan autioon Mantšurian alueeseen, joka vuosina 1931–1932 oli joutunut Japanin vallan alle. Alueella tutkijat pystyivät tekemään kokeita uteliain näkemättä. Mikrobiologi kirjoitti kesällä 1932 ylimmille johtajille Tokioon: ”Teidän suuren apunne turvin olemme jo päässeet pitkälle bakteeritutkimuksissamme. Meidän on nyt aika aloittaa kokeet”, Ishii ilmoitti kirjeessään.

ELÄVIÄ VANKEJA LEIKELTIIN

Jo syksystä 1932 lähtien ja oletettavasti vuoteen 1936 asti Ishii ja 300 työntekijän ryhmä tekivät bakteerikokeita kiinalaisilla vangeilla, joita tuotiin Beiyinhessa Mantšuriassa sijainneelle Japanin leirille. Vasta elokuun

lopulla 1936 Ishii sai kuitenkin varat, joilla hän perusti Ping Faniin jättiläismäisen kuolemanleirin, Yksikkö 731:n.

Ishii saattoi laitoksen kokoushuoneesta katsella, miten rakennuksia kohosi joka puolelle. Työläiset olivat juuri saaneet valmiiksi vankilan sellit, kun kiinalaisia kuljettaneet peitetyt kuorma-autot ja junat jo saapuivat. Japanilaisten karulla huumorilla vankeja kutsuttiin nimityksellä maruta, ”tukit”, koska Ishiin peitetarinan mukaan Ping Fanin yksikkö oli tavallinen sahalaitos. Japanilaiset pitivät itseään ylempänä rotuna ja kiinalaisia puuna, jota voitiin hakata, sahata ja polttaa.

”Kas, uusia tukkeja”, sotilaat huusivat toisilleen, kun junien ja kuorma-autojen ovet avattiin pimeään suojissa ja vangit vietiin kylmiin vankiselleihin kahleet nilkoissaan.

Ping Fanin tutkimuskeskus oli rakennettu niin, että vartijat saattoivat raahata vankeja salaisia maanalaisia käytäviä pitkin. Siten tukikohdan kiinalaiset työntekijät eivät nähneet eivätkä kuulleet, kun koehenkilöitä vietiin selleistä tutkimushuoneisiin. Samaan aikaan Ishii ja muut lääkärit järjestelivät laitoksen huippumodernit koetilat ja laboratoriot valmiiksi. Riveittäin säilytyspurkkeja, joissa oli rutto-, kolera-, tuberkuloosi- ja pilkkukuumebakteereja, valmisteltiin uhrien rokottamista varten. Toisinaan lääkärit kätkivät bakteerit ruokiin ja juomiin – leivonnaisiin, vihanneksiin, hedelmiin, teehen, maitoon ja olueen – löytääkseen elintarvikkeet, joiden välityksellä taudit parhaiten siirtyivät ihmisiin.

Tuntien tai vuorokausien kuluttua uhrit alkoivat voida huonosti ja potivat selviä taudin oireita. Oireiden puhjetessa Ishii työtovereineen siirsi vangit ruumiinavaussaleihin, missä skalpellit ja sahat odottivat lavereiden vieressä. Toisinaan lääkärin avustajat saivat kyseenalaisen kunnian aloittaa ruumiinavauksen. Yksi avustajista oli vasta teinipoika, kun hän ensimmäistä kertaa

otti vastaan ruttoon sairastuneen vangin: "Mies tiesi, että hän oli mennyttä, joten hän ei tapellut vastaan, kun hänet tuotiin saliin ja sidottiin kiinni. Kun tartuin skalpelliin, hän alkoi kuitenkin kirkua. Leikkasin hänet auki rinnasta vatsaan, ja hän huusi kovaa ja irvisteli tuskissaan. Hän piti sanoin kuvaamatonta meteliä ja kirkui kauhealla tavalla. Lopulta hän kuitenkin vaiken. Tällainen työ oli arkea kirurgeille, mutta minulla se painui todella mieleen, koska kyseessä oli ensimmäinen kertani", avustaja kertoi sodan jälkeen.

Toisilla kerroilla japanilaiset eivät sitoneet vankeja vaan käskivät vain neljän vahvan työntekijän pidellä uhreja käsistä ja jaloista, kunnes koehenkilöt pyörtyivät kivusta. Sen jälkeen kirurgit jatkoivat perusteellista työtään.

"Sisäelimet poistettiin paikoiltaan, niiden tilaa, kuten väriä ja painoa, verrattiin terveisiin, ja lopuksi elimet säilöttiin", kertoi nimettömäksi jäänyt nuori lääketieteen opiskelija. Hän oli päässyt joulukuussa 1937 Yksikkö 731:n koulutusjaostoon, jossa Ishii koulutti opiskelijoita henkilökohtaisesti.

Nuori lääketieteen opiskelija sai seurata kokeita läheltä, koska hän opintojen ohella sai tehtäväkseen muun muassa "kantaa sankoja, jotka olivat täynnä verta ja sisäelimiä".

"Säilöin ihmislaboratorioiden näytteitä formaliiniin. Joiltakin puuttui pää, kädet, jalat ja sisäelimet, mutta toiset olivat kokonaisia ruumiita. Rivikaupalla oli myös lasipurkkeja, joissa säilytettiin lapsista ja vauvoista otettuja näytteitä. Kun ensimmäistä kertaa astuin huoneeseen, aloin voida pahoin enkä voinut syödä mitään moneen päivään", opiskelija kertoi.

TAIVAALTA PUDOTETTIIN BAKTEERIPOMMEJA